LUNDS UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

# YIDC06, Jiddisch: Judiska och kristna bibelöversättningar , 7,5 högskolepoäng

*Yiddish: Jewish and Christian Bible Translations, 7.5 credits*

**Grundnivå / First Cycle**

## Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Humanistiska och teologiska fakulteterna 2024-06-07 (U 2024/460) och senast reviderad 2026-08-17 (U 2026/437). Den reviderade kursplanen träder i kraft 2026-09-01 och gäller från och med vårterminen 2027.

## Allmänna uppgifter

Kursen ges som fristående kurs. Kursen kan ingå i en generell examen på såväl grundnivå som avancerad nivå.

*Undervisningsspråk:* Svenska och Engelska
Kursens ges normalt på engelska, men kan även efter särskild överenskommelse mellan lärare och studerande ges på svenska. En sådan överenskommelse förutsätter att lärare och samtliga studerande behärskar svenska.

| *Huvudområde* | *Fördjupning* |
|---|---|
| Jiddisch | G1N, Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav |

## Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

### Kunskap och förståelse

- redogöra för den ideologi och de principer som under medeltiden och tidig modern tid lett till judendomens och kristendomens (i västra Europa) olika definitioner av den bibliska korpusen,
- jämföra och särskilja de olika roller som Bibeln spelar i liturgin och kulturen för de båda religiösa traditionerna under medeltiden och tidig modern tid.
- identifiera, både till form och innehåll, skillnaderna mellan judiska och kristna bibelöversättningar och förstå orsakerna till dem,

- känna igen den typiska stilen och strukturen hos betydande bibliska översättningar på jiddisch och germanska språk som tyska, engelska och svenska

### Färdighet och förmåga

- genom empiriska och teoretiska studier skilja mellan en översättning och en återberättelse av Bibeln,
- identifiera avvikelser från och tillägg till källtexten, typiska för kristna och judiska översättningar, genom jämförelse med det hebreiska originalet (via en modern översättning),
- analysera judiska och kristna ideologiska och stilistiska element i bibliska översättningar och tillskriva dem deras kulturella betydelse och implikationer,

### Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt bedöma poetiska och ideologiska faktorer inom översättningar och återgivande från Bibeln.

## Kursens innehåll

Kursen fokuserar på de samband som sammanlänkat hebreiska och jiddisch för att göra den bibliska texten såväl som dess traditionella kommentarer tillgängliga för europeiska judar, vilket gjorts både genom fullständiga översättningar och tradering (muntligt och skriftligt återberättande), av hela den bibliska korpusen eller valda stycken. Den hebreiska bibeln (Tanach) är skriven på hebreiska (och arameiska) – ett språk som europeiska judar knappast förstod, eftersom de talade jiddisch i sina dagliga liv. På kursen studeras jiddischtexter som komponerats under medeltiden fram till idag. Texterna omfattar fullständiga och bokstavliga bibelöversättningar, didaktisk litteratur, traderade berättelser i prosa och i poesi, och dramatiska och filmiska anpassningar av bibliska scener.

För att möjliggöra en bredare förståelse av jiddischmaterialet kommer även texter på tyska, engelska och svenska – germanska språk relaterade till jiddisch – att beaktas. Dessa texter skiljer sig ofta väsentligt från de judiska översättningarna och belyser den kristna hållningen när det gäller definitionen av den bibliska korpusen, dess tolkning, dess användning i liturgin och historien om dess översättning och återberättande.

Kursen uppmärksammar kulturhistoriska sammanhang och processer som påverkat bibelöversättningen, såsom diglossi och flerspråkighet, textkritik, läsningens och läskunnighetens historia, tryckets tillkomst, humanismen och reformationen.

## Kursens genomförande

Undervisningen består av 11 föreläsningar och seminarier med tillhörande läsuppgift. Närvaro vid 9 av dessa är obligatoriskt. Ett besök i synagoga och kyrka ingår som obligatoriskt moment. Om det är svårt att besöka en synagoga i närheten erbjuds ett virtuellt alternativ.

Studenter som inte kunnat delta på grund av omständigheter som olycksfall eller sjukdom kommer att erbjudas möjlighet att kompensera för eller ta om obligatoriska delar. Detta gäller även studenter som har missat undervisningen på grund av verksamhet som studentrepresentant.

## Kursens examination

Examination sker genom 2 skriftliga inlämningsuppgifter samt en skriftlig salstentamen. Vid tillfälle då kursen ges på distans sker skriftlig tentamen genom en kameraövervakad skriftlig tentamen med stöd av realtidsströmning.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

## Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd
För godkänt resultat krävs betyget Godkänd på samtliga examinerande moment. För väl godkänt resultat krävs därutöver betyget Väl godkänd på hemtentamen/skriftlig tentamen.

## Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet

## Övrigt

- Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
- Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen.
- För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.